

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

Activiteitenplan soortenbescherming Methen 8 te Zevenaar

Toelichting aanvraag Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit in het kader van de Omgevingswet

Opdrachtgever : KuiperCompagnons
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 13042
3044 BC Rotterdam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Curieweg 19
2408 BZ Alphen aan den Rijn
tel. +31 (0)172 449827

Projectnummer : ANL23-7969

Datum rapportage : 21 mei 2025

Zaaknummer: 2025-003492

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel activiteitenplan	3
1.3	Lees- en documentwijzer	3
2	PROJECTBESCHRIJVING	4
2.1	Ligging plangebied	4
2.2	Beschrijving voorgenomen werkzaamheden/ activiteiten	5
2.2.1	Planning & fasering.....	5
3	WETTELIJK KADER	6
4	EFFECTBEOORDELING	8
4.1	Resultaten Quicksan & Nader onderzoek	8
4.2	Beschrijving mogelijke gevolgen huismussen.....	9
4.3	Doden van dieren	9
4.4	Opzettelijk verstoren	9
4.5	Beschadigen en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen	9
4.6	Samenvatting	9
5	WETTELIJKE BELANG	11
5.1	Alternatieven afweging	11
5.1.1	Locatie en inrichting	11
5.1.2	Renovatie huidige bebouwing	12
5.1.3	Werkwijze en planning	13
5.2	Algemeen belang	14
5.2.1	Belang van volksgezondheid	14
5.3	Staat van instandhouding.....	14
5.3.1	Verspreidingsgegevens, omvang populatie en leefgebied	15
5.3.2	Trend/toekomstperspectief	17
5.3.3	Conclusie gunstige staat van instandhouding	17
5.4	Cumulatieve effecten en/of indirecte gevolgen	17
6	BESCHRIJVING MAATREGELEN.....	19
6.1	Permanente verblijfplaatsen.....	19
6.2	Leefgebied.....	20
6.3	Overige maatregelen.....	22
6.4	Werkwijze ontmoedigen	22
6.5	Ecologisch werkprotocol	23
7	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	24
8.	LITERATUUR EN BRONVERMELDING.....	25
BIJLAGE 1:	QUICKSCAN	26
BIJLAGE 2:	NADER ONDERZOEK	27

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer Stichting Zozijn Zorg (Directeur nieuwbouw projecten: [REDACTED] [REDACTED]@zozijn.nl, tel: 06 [REDACTED]) is voornemens de huidige bebouwing en enkele bijgebouwen van woonvoorziening De Thushoeve te slopen en een nieuwe woonvoorziening met dagbesteding te realiseren.

Uit de rapportage van de ecologische quickscan (zie bijlage 1) bleek dat in twee van de te slopen gebouwen verblijfplaatsen van vleermuizen en huismussen aanwezig kunnen zijn. Om te bepalen of voor de uitvoering van de voorgenomen plannen een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit benodigd is, is een nader ecologisch onderzoek naar vleermuizen en huismussen (zie bijlage 2) uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat in het gebouw zes huismusverblijfplaatsen aanwezig zijn (zie hoofdstuk 4).

Uit de effectanalyse blijkt dat als gevolg van de sloop alle zes de verblijfplaatsen van de huismus worden vernield. Huismussen zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn, die via §11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de Omgevingswet zijn geïmplementeerd. Op grond van artikel 5.1 lid 2 Ow is het verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten. De vergunningplicht geldt voor het opzettelijk doden of vangen van vogels, het rapen van eieren, het opzettelijk verstoren, het beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten (artikel 11.37 lid 1 Bal). Voor het vernietigen van verblijven van huismussen dient daarom een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden.

1.2 Doel activiteitenplan

Het voorliggende rapport dient als onderbouwing van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 onder g Ow vanwege nadelige gevolgen voor de huismus. In dit document wordt alle informatie waar nodig samengevat (veel gegevens zijn immers al beschreven in de rapportages van de ecologische quickscan en het nader onderzoek (bijlagen 1 en 2). Ook wordt beschreven hoe de werkzaamheden worden uitgevoerd, welke compenserende maatregelen worden genomen, het wettelijk belang dat van toepassing is, en welke alternatieven worden afgewogen. Op basis van deze informatie kan het bevoegd gezag een afweging maken.

1.3 Lees- en documentwijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied beknopt beschreven en in hoofdstuk 3 het wettelijk kader van de Omgevingswet. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de quickscan en het nader onderzoek samengevat. Hoofdstuk 5 beschrijft de alternatieve afwegingen, het wettelijk belang en staat van instandhouding van de betreffende soorten. In hoofdstuk 6 worden de maatregelen beschreven die ten behoeve van de huismussen worden genomen. In hoofdstuk 7 staan de samenvattingen van dit document, evenals de conclusie. In de bijlagen van dit document is de gebruikte literatuur opgenomen evenals de quickscan en nader onderzoek.

2 PROJECTBESCHRIJVING

2.1 Ligging plangebied

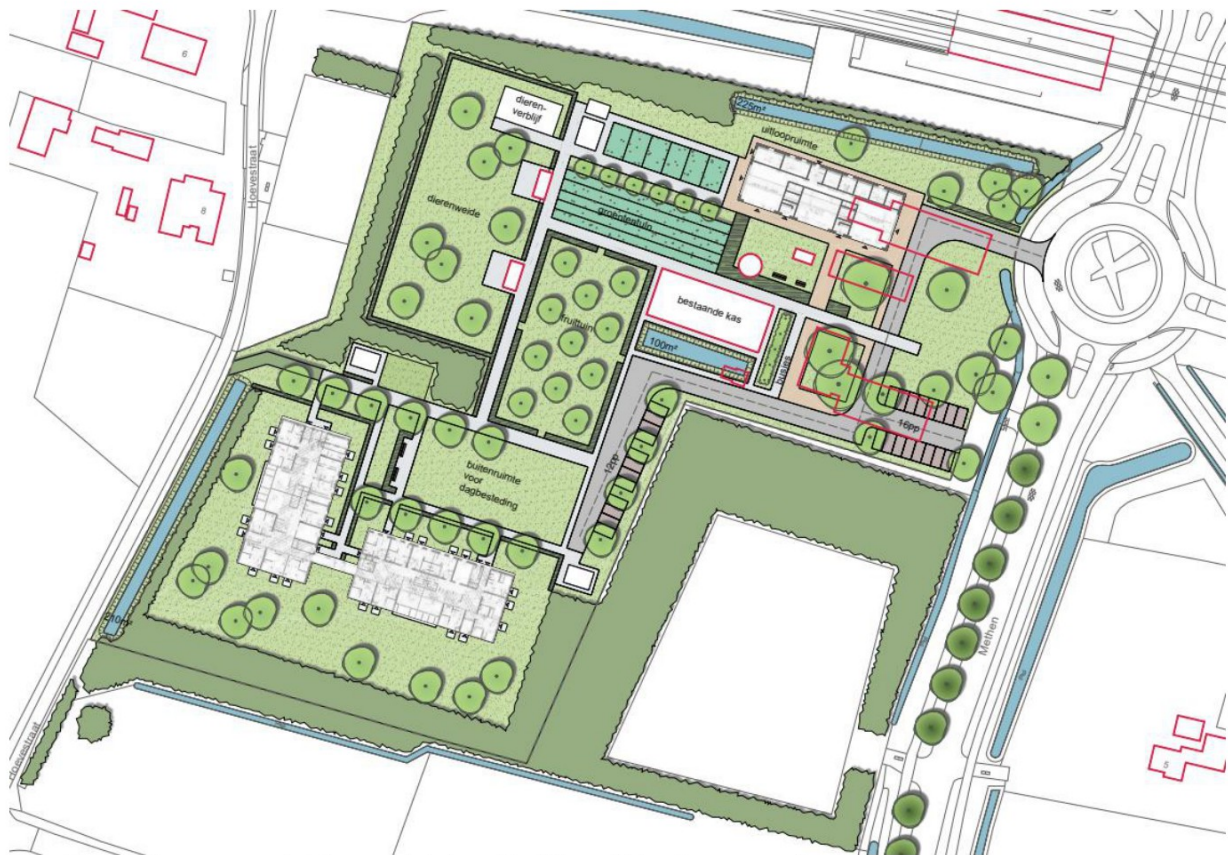
Het plangebied ligt in de provincie Gelderland binnen de gemeente Zevenaar, zie afbeelding 1 voor een plattegrond van het plangebied. Het plangebied wordt in het noorden begrensd door het spoor en in het oosten door de Methen weg. In de omgeving zijn diverse boerderijen, weiland en woningen aanwezig. Het plangebied bestaat uit diverse gebouwen waaronder woonvoorzieningen, dagbesteding, winkel, schuren en diervverblijven. Rondom de bebouwing zijn diverse groene elementen aanwezig zoals een haag, grote bomen, weide en gecultiveerde grond.

Afbeelding 1: Plangebied binnen de rode lijnen, met de bebouwing die wordt gesloopt in blauw en geel. In het geel omkaderde gebouw zijn de 6 huismusverblijfplaatsen waargenomen. (Bron: ABO-Milieuconsult B.V.).

2.2 Beschrijving voorgenomen werkzaamheden/ activiteiten

Om het plangebied geschikt te maken voor de nieuwe inrichting dient de huidige bebouwing te worden gesloopt en zal het terrein worden heringericht. De aanwezige kas en het theehuis blijven hierbij behouden. Het aanwezige groen, waaronder bomen en struiken worden mogelijk gedeeltelijk verwijderd. Dit hangt af van de inpassing van de bomen in het nieuwe ontwerp. Het definitieve ontwerp is naar verwachting eind 2025 gereed. Vervolgens wordt het plangebied bouwrijp gemaakt. In afbeelding 2 wordt het voorlopige voorgenomen plan weergegeven. Een overzicht van foto's van de huidige gebouwen is weergegeven in de rapportages van de uitgevoerde quickscan en het nader onderzoek (zie bijlagen 1 en 2).

Afbeelding 2: Voorgenomen indeling van het plangebied (Bron: KuiperCompagnons).

Voorwaarde voor de aanvang van de sloop is dat de Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 5.1 lid 2 onder g Ow is verleend en de permanente kasten zijn gerealiseerd.

2.2.1 Planning & fasering

Allereerst wordt de nieuwe bebouwing gerealiseerd. In het nieuwbouwplan worden permanente voorzieningen voor huismussen opgenomen (zie hoofdstuk 6). Het huidige pand met huismussen blijft behouden tot de nieuwbouw, met de permanente kasten, is gerealiseerd.

3 WETTELIJK KADER

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet) Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten: (lid 2 onderdeel g) een flora- en fauna-activiteit. De flora- en fauna-activiteit is in bijlage 1 Ow gedefinieerd als: *'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'*.

Artikel 11.37. (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
2. Het verbod geldt niet, als:
 - a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

De (specifieke) zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 Bal

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
 - c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Zodra een niet in de Omgevingswet beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten. Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met een bulldozer of graafmachine.

Artikel 8.74j Besluit kwaliteit leefomgeving

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, 11.38, eerste lid, 11.39, eerste lid, of 11.40 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als:

- a. Er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. De activiteit nodig is:
 - 1) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3) Voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4) Ter bescherming van flora en fauna;
 - 5) Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - 6) Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. De activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.

4 EFFECTBEOORDELING

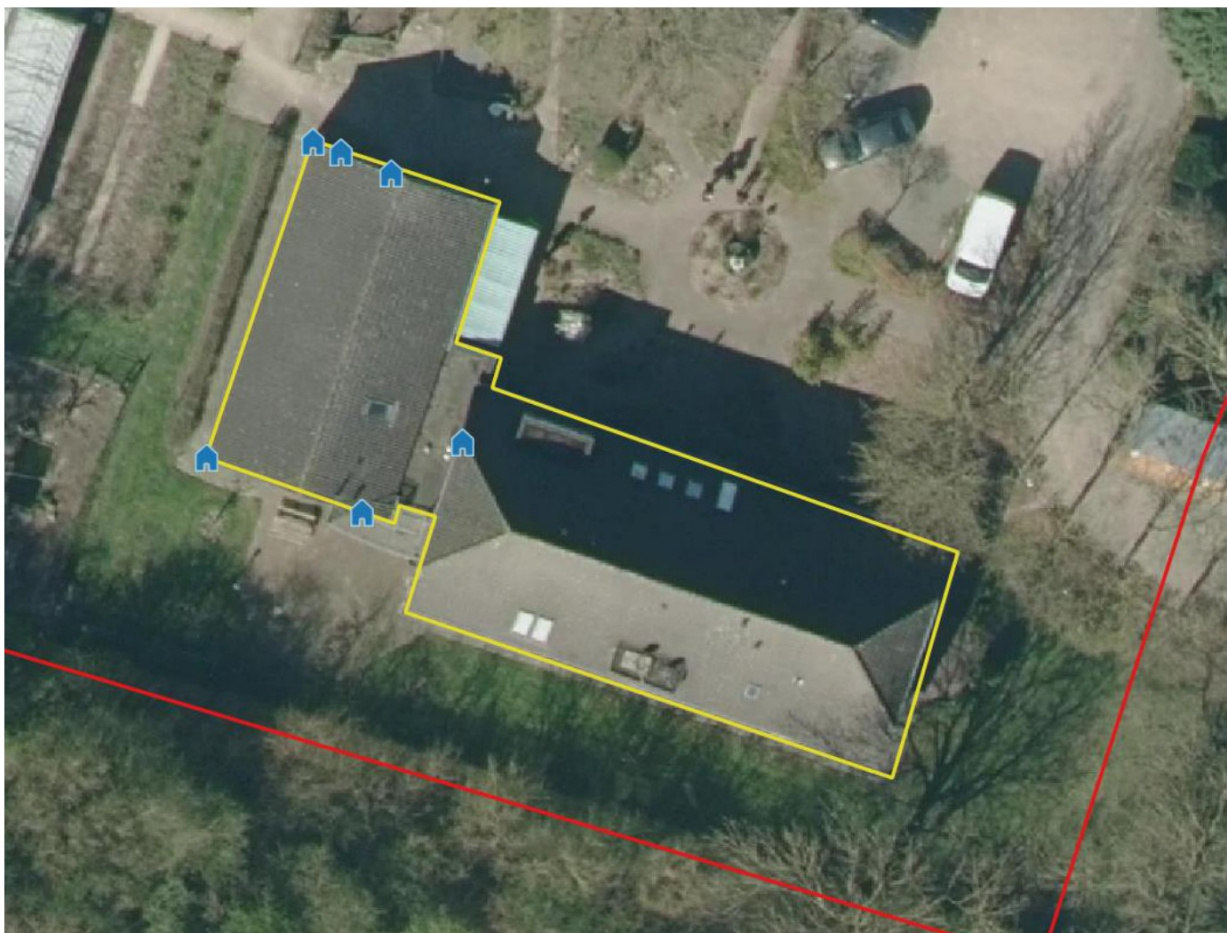
4.1 Resultaten Quicksan & Nader onderzoek

In het kader van de Wet natuurbescherming heeft ABO-Milieuconsult B.V. op 30 juni 2023 een quickscan (Kenmerk: ANL23-7969, juni 2023, zie bijlage 1) uitgevoerd op de locatie Methen 8 te Zevenaar. Uit de quickscan bleek dat verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen niet konden worden uitgesloten. Op basis van de resultaten van de quickscan heeft ABO-Milieuconsult B.V. in 2023/2024 een nader ecologisch onderzoek (kenmerk: ANL23-7969, d.d. 29 augustus 2024, zie bijlage 2) uitgevoerd naar de functie van het plangebied en de directe omgeving hiervan voor huismussen en vleermuizen. Voor een gedetailleerde beschrijving van het uitgevoerde onderzoek en de onderzoeksresultaten per ronde wordt verwezen naar de rapportage van het nader onderzoek (bijlage 2). Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten.

Uit het nader onderzoek is gebleken dat in de bebouwing binnen het plangebied de volgende beschermde waarden aanwezig zijn:

- Zes verblijfplaatsen van huismussen, zie afbeelding 3.

Tijdens dit nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen.

Afbeelding 3: De blauwe huisjes geven de locaties van de zes verblijfplaatsen weer van huismussen in het plangebied. (Bron: ABO-Milieuconsult B.V.).

4.2 Beschrijving mogelijke gevolgen huismussen

Huismussen zijn beschermd op grond van de Europese Vogelrichtlijn (VR). Deze richtlijn is geïmplementeerd in de Omgevingswet (Ow), waarbij artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) de verbodsbepalingen ten aanzien van VR-soorten bevat. Het is conform dit artikel verboden om:

- vogels te doden of te vangen;
- de nesten, rustplaatsen en eieren opzettelijk te beschadigen of vernielen;
- het opzettelijk rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels.

4.3 Doden van dieren

Om te voorkomen dat de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot het doden van huismussen dient zorgvuldig te worden gewerkt. Het is middels voorzorgsmaatregelen goed mogelijk om het doden van huismussen geheel te voorkomen. In hoofdstuk 6 worden de gehanteerde werkwijze beschreven.

4.4 Opzettelijk verstoren

Opzettelijke verstoring van verblijfplaatsen kan zoveel mogelijk worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen, die ervoor zorgen dat er geen huismussen in de panden aanwezig zijn als de werkzaamheden starten. Deze maatregelen leiden er wel toe dat huismussen gedwongen worden een andere verblijfplaats te zoeken. Deze verstoring is niet te voorkomen.

Het verstoren van huismussen is in artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit Activiteiten Leefomgeving, aangewezen als flora- fauna-activiteit waarvoor een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 Ow vereist is.

4.5 Beschadigen en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen

Aangezien de verblijf- en voortplantingsplaatsen zich in de bebouwing bevinden, zullen als gevolg van de sloopwerkzaamheden voortplantings- en/of rustplaatsen worden beschadigd of vernield. Het is niet mogelijk om deze gevolgen te voorkomen door verblijfplaatsen te ontzien. Het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van huismussen is in artikel 11.37 lid 1 onder b Bal aangemerkt als activiteit waarvoor een vergunning is vereist als bedoeld in artikel 5.1 Ow.

Mitigeren en compenseren

Tijdens de werkzaamheden blijven de originele verblijfplaatsen gehandhaafd tot dat nieuwe permanente verblijfplaatsen in de bebouwing is gerealiseerd. Door te wachten met de sloop van het oude gebouw tot het nieuwe gebouw is gerealiseerd hoeven de huismussen tussentijds niet te verhuizen. In de nieuwe bebouwing worden permanente nestkasten teruggeplaatst waardoor de effecten van de sloop zoveel mogelijk worden gecompenseerd. Door het nieuwe aanbod van verblijfplaatsen en groen in de omgeving, blijft de functionaliteit van het leefgebied van de betreffende populatie huismus behouden. Naast het nieuwe aanbod van verblijfplaatsen worden ook andere essentiële functies zoals functioneel groen, moestuinen en het houden van dieren behouden of gerealiseerd. Permanente negatieve effecten zijn als gevolg van deze maatregelen niet aan de orde.

4.6 Samenvatting

Door de geplande werkzaamheden, te weten de sloop van de gebouwen, gaan de aanwezige verblijfplaatsen van de huismussen verloren. Omdat de in het gebouw aanwezige huismussen worden gedwongen op zoek te gaan naar nieuwe permanente verblijfplaatsen worden deze opzettelijk verstoord en na sloop zijn de verblijfplaatsen vernield. Beide gevolgen worden aangemerkt als een activiteit met gevolgen voor van nature in het wild levende dieren (huismus), zodat hiervoor op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal (zie tabel 1) een omgevingsvergunning is vereist als bedoeld in artikel 5.1 Ow.

Derhalve wordt een omgevingsvergunning van de Omgevingswet aangevraagd voor:

- het opzettelijk verstoren van zes huismusverblijfplaatsen;
- het opzettelijk vernielen van zes huismusverblijfplaatsen.

Tabel 1: Samenvatting overtreden verbodsbepalingen uit de Omgevingswet bij de voorgenomen ingreep.

Overtreding Omgevingswet	Artikel 11.37, lid 1b Opzettelijk verstoren van huismussen	Artikel 11.37, lid 1d Opzettelijk vernielen van verblijfplaatsen
6 verblijfplaatsen van huismussen	Ja	Ja

5 WETTELIJKE BELANG

De Omgevingsvergunning flora en fauna activiteit wordt verleend indien:

- er geen alternatieven zijn;
- de activiteit nodig is:
 - a. In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - b. In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - c. Voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - d. Ter bescherming van flora en fauna;
 - e. Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - f. Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- er geen negatieve effecten zijn voor de staat van instandhouding van de beschermde soorten.

5.1 Alternatieven afweging

Bij het afwegen van alternatieven is gekeken naar de volgende punten:

1. er geen andere locatie beschikbaar is;
2. overweging van renovatie;
3. geen andere periode of werkmethode mogelijk is.

5.1.1 Locatie en inrichting

Uit overleggen is gebleken dat een andere geschikte locatie in de omgeving niet beschikbaar is. De huidige locatie is uitermate geschikt vanwege de landschappelijke setting en heeft zijn functie in de afgelopen jaren meer dan vervuld. De locatie heeft een overzichtelijke situatie met veel groen en voldoende afstand van de bebouwing. Dit geeft de bewoners rust, fysieke en sociale veiligheid met daarbij de mogelijkheid en ruimte voor permanente begeleiding. Tevens zorgt de ligging net buiten Zevenaar voor een goede bereikbaarheid van voorzieningen en weten de inwoners van Zevenaar de boerderij winkel goed te vinden.

De gekozen locaties van de verschillende gebouwen en infrastructuur in het plangebied is een uitkomst van veelvuldig overleg tussen de zorginstelling, de gemeente en omwonende. De gemeente had hierin de uitdrukkelijke wens om de aansluiting van het plangebied via de rotonde te laten verlopen, zie afbeelding 2. De inrichting van het plangebied is mede hierop gebaseerd.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Zevenaar is door bewoners aangegeven dat ze graag zorgboerderijen willen zien en hiervoor ook gebruiken willen maken van agrariërs die stoppen. Tevens is er een behoefte voor zorgwoningen en -voorzieningen ([verslaglegging-1e-participatieronde-omgevingsvisiepdf.pdf](#)). Binnen de bestaande bebouwing zijn nu acht plaatsen voor mensen met een verstandelijke beperking. In de nieuwbouw zou dit aantal uitgebreid kunnen worden naar twintig plaatsen. Tevens zijn de nieuwe woonvoorzieningen gespecialiseerd voor mensen die intensieve zorg behoeven met 24 uur begeleiding. Gezien de groeiende wachtlijsten en een toenemende vraag naar intensievere zorg is het belangrijk om de locatie te laten voldoen aan de specialistische eisen en capaciteit.

5.1.2 Renovatie huidige bebouwing

Doordat het gebouw al een lange tijd mee gaat is de bouwtechnische staat slecht. Daarnaast is het te klein en voldoet de indeling niet meer om aan de huidige eisen te voldoen (qua brandveiligheid, afmetingen, vluchtwegen, geluidsisolatie, thermische isolatie, privacy, sanitair en dergelijke). Tevens zijn de huidige woonvoorzieningen te klein voor de huidige maatstaven voor goede huisvesting en zorgverlening. De woonvoorzieningen beschikken niet over eigen sanitair of toegangen. De basis van het huidige woongebouw is sterk verouderd en constructief nauwelijks aanpasbaar. De noodzakelijke uitbreiding is eveneens benodigd om verantwoorde zorgverlening mogelijk te maken (zoals het uitbreiden van de nachtelijke personeelsbezetting). Voor de uitbreiding is een zorgvuldig ontworpen indeling opgesteld om aan alle eisen en voorzieningen te voldoen. De vereiste aanpassingen en uitbreiding van de ruimte geheel of gedeeltelijk doorvoeren in het huidige pand is technisch en financieel niet mogelijk. Tevens zorgt de ontsluiting van het plangebied op de rotonde ervoor dat het huidige pand niet behouden kan blijven. Met een ingrijpende renovatie blijven de negatieve effecten op de aanwezige huismussen bestaan. De renovaties kunnen bijvoorbeeld leiden tot verstoringen tijdens het broedseizoen of het moeten verwijderen van nesten door verbouwing. Met het inbouwen van nieuwe permanente voorzieningen in de nieuwbouw en verbetering van de huidige situatie door de aanplant van meer groen en behoud van de moestuinen en vee, verbetert het leefgebied en het aantal beschikbare verblijfplaatsen voor huismussen.

Gezien bovengenoemde punten is vernieuwing van het pand noodzakelijk door de strengere eisen aan bebouwing en de intensievere zorgbehoefte. Renovatie brengt echter veel obstakels met zich mee en is door de omvang en de noodzakelijke ingrijpende wijzigingen kostbaar. Ook kunnen hierbij nadelige effecten op de aanwezige huismussen niet worden uitgesloten. Het

5.1.3 Werkwijze en planning

Werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten de meest kwetsbare periode voor huismussen. In het plangebied zijn nesten gevonden van huismussen. Het is echter niet uitgesloten dat deze verblijfplaatsen in de winter gebruikt worden door individuen. Huismussen staan er om bekend gebruik te maken van verblijfplaatsen tijdens periodes van nachtvorst. Dit betekent dat er overwinterende huismussen in de gebouwen aanwezig kunnen zijn tijdens de winterperiode. De periodes waarin werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden, is weergegeven in tabel 2. De start van de sloopwerkzaamheden zullen pas aanvangen zodra de nieuwbouw, met permanente inbouwkasten, zijn gerealiseerd.

Tabel 2: Kwetsbare periodes voor huismussen.

Kwetsbare periodes	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Nest als verblijfplaats												
Nest als voortplantingsplaats												
Leefgebied in koude periode												
Gebruik slaappleats												
Samenvatting												

	Werkzaamheden toegestaan
	Werkzaamheden mogelijk onder voorwaarden
	Werkzaamheden niet toegestaan

Doordat huismussen het gehele jaar gebruik kunnen maken van de verblijfplaatsen is het gehele jaar aangemerkt als 'kwetsbaar'. De meest kwetsbare periode is tijdens het voortplantingsseizoen van maart tot en met september, bij late vervolglegels. Activiteiten die negatieve effecten hebben op de nesten van huismussen moeten plaatsvinden tussen september en maart. Hierbij wordt het meest kwetsbare deel bespaard. Tevens moet gelet worden op de koude periodes, in deze periode kunnen huismussen gebruik maken van de nesten voor beschutting. Normaliter is de periode tussen oktober en november het meest geschikt. Bij een latere start dan november moet door een deskundige worden vastgesteld of op dat moment de huismussen kwetsbaar zijn of niet. Door het gebouw ongeschikt te maken in oktober/november wordt gewerkt op de manier waarbij de minst negatieve effecten op huismussen optreden.

5.2 Algemeen belang

De huismus valt onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. De Omgevingsvergunning wordt aangevraagd op basis van de belangen benoemd in artikel 8.74j Bkl, namelijk:

- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

5.2.1 Belang van volksgezondheid of de openbare veiligheid

De woonboerderij 'Thushoeve' voorziet al sinds 1996 in de behoefte van wonen en dagbesteding en is nu verouderd. Door het intensieve gebruik en leeftijd van het gebouw voldoet het bouwtechnisch niet meer aan de eisen. De huidige zorgvraag is intensiever geworden en het gebouw voldoet hierin niet meer aan de verwachtingen. Indien niet kan worden overgegaan op de sloopwerkzaamheden zijn diverse veiligheidsrisico's die tevens kunnen leiden tot gezondheidsschade van een kwetsbare groep niet uit te sluiten. Om weer aan de eisen te kunnen voldoen en om tevens te blijven voldoen aan de intensievere zorgvraag is vernieuwing van het gebouw noodzakelijk.

Totaalsloop van de bebouwingen en nieuwbouw is in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, vanwege het wegnemen van gezondheidsrisico's en het kunnen aanbieden van intensieve zorg aan hulpbehoevende mensen. Tevens heeft de sloop/nieuwbouw een gunstig effect op het milieu doordat nieuwbouw leidt tot minder CO₂ en NO₂ uitstoot vanwege het toepassen van duurzame innovaties. Het verduurzamen van de bebouwing kan zo eveneens bijdragen aan het behalen van milieudoelstellingen.

5.3 Staat van instandhouding

Voor de beschermde soorten die vallen onder het regime van de Vogelrichtlijn, geldt als vereiste dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. In onderstaande paragrafen wordt onderbouwd dat aan deze voorwaarde wordt voldaan in relatie tot de huismus.

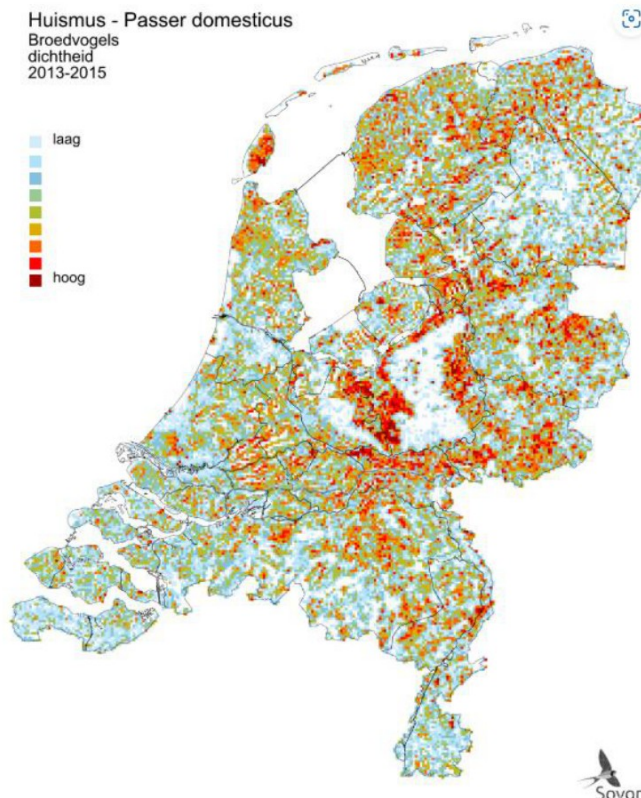
De volgende criteria zijn van belang bij het onderbouwen dat de staat van instandhouding niet in het geding is:

- de omvang van de populatie;
- de verspreiding van de populatie;
- het leefgebied;
- toekomstperspectief.

Bij het bepalen van de staat van instandhouding bepaalt de zeldzaamheid van de soort het schaalniveau. Voor de huismus wordt zowel op landelijk als lokaal niveau een beschrijving gegeven.

5.3.1 Verspreidingsgegevens, omvang populatie en leefgebied

Binnen Nederland is de huismus algemeen voorkomend. De huismus is hierbij een echte cultuur volger en komt daarom veel voor waar bebouwing staat. Huismussen zijn niet alleen afhankelijk van mensen voor verblijfplaatsen maar ook voor voedsel wat continu aanwezig moet zijn. Uit de verspreidingsgegevens van Sovon (zie afbeelding 4) wordt de verspreiding over Nederland weergegeven.

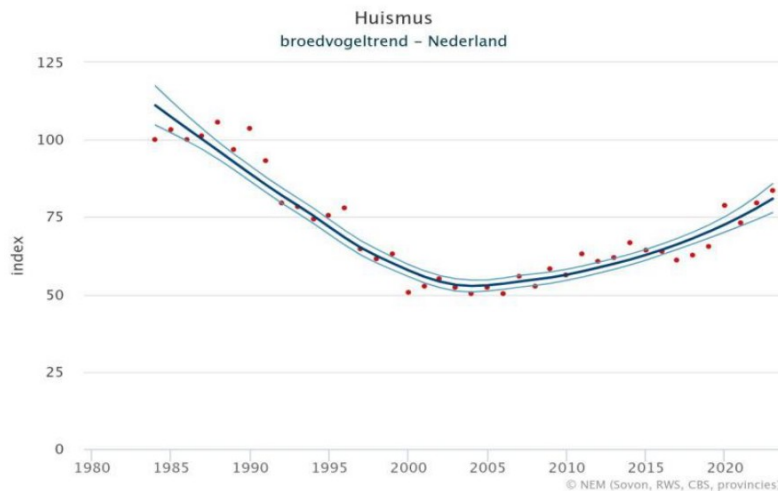

Afbeelding 4: Verspreidingsgegevens van de huismus. (Bron: Sovon).

Huismus

De huismus (*Passer domesticus*) is een algemeen voorkomende vogelsoort in Nederland en komt overal voor waar bebouwing is (Kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 2.1, februari 2023). De soort ontbreekt in grootschalige akkerbouw en dicht stedelijk gebied met weinig groen, zand, water of andere belangrijke elementen. De hoogste dichtheden komen voor bij kleinschalig cultuurlandschap op de hoge zandgronden. Terugkomende elementen bij dit type habitat zijn bebouwing, voedselaanbod (door bijvoorbeeld kippen of ander vee), schuilmogelijkheden (groene hagen, struweel en tuinbeplantingen) en voorkomen van bestaande populaties huismussen.

Huismussen zijn sinds de jaren 80 in aantallen aan het afnemen en kwamen in de jaren 90 in een versnelling van populatie daling terecht. Oorzaken van deze afname worden gezocht achter het afnemende aanbod van broedgelegenheid, voedsel en schuilmogelijkheden. Zo is er al decennialang een afname van groen in tuinen en stedelijk gebied. Daarbij komt dat mensen bang zijn voor schade aan woningen waardoor bij veel huizen onder de eerste rij dakpannen vogelschroot is geplaatst. De staat van instandhouding staat voor huismussen, gezien de enorme daling in aantallen van de vorige eeuw, op zeer ongunstig. De afname van het aantal broedaantallen is sinds de eeuwwisseling gestopt en in beperkte mate weer aan het toenemen, zie afbeelding 5.

Afbeelding 5: Broedaantallen van de huismus in Nederland. (Bron: Sovon).

Een bijdrage van de groei kan zijn door de bewustwording van lokale gemeenschappen en de bijdrage die zij kunnen leveren aan de natuur. Zo is in de nieuwe groene stad Almere een stijging te zien in het aantal huismussen door het planten van veel groene voorzieningen. Ook inbouwkasten hebben een positief effect op huismus populaties door het grotere aanbod van verblijfplaatsen. De aantalsontwikkeling is niet overal gelijk in Nederland en soms moeilijk te voorspellen. Zo komen veel huismussen voor op privéterrein wat tellen van exacte aantallen en broedparen vermoelijk ten opzichte van bijvoorbeeld weidevogels.

Huismussen leven in groepen en vormen onderling kleine kolonies van enkele paren tot honderden nesten. Doordat het sterftcijfer van volwassen dieren in het broedseizoen hoog ligt zijn kolonies erg dynamisch en worden nieuwe paren snel gevormd. Een groot netwerk van grote en kleine kolonies is noodzakelijk voor het in standhouden van een gezonde populatie. Kolonies mogen daarbij niet te ver uit elkaar liggen vanwege het beperkte dispersie vermogen van huismussen. Kolonisatie van nieuwe gebieden vindt alleen plaats in de directe omgeving. De afstand waarbinnen nieuwe huismussen zich vestigen ligt binnen 1 kilometer van de geboorteplek. Gezien de verschillende waarnemingen van huismussen in de directe omgeving van het plangebied is te concluderen dat de kolonie in het plangebied onderdeel uitmaakt van een groter netwerk en niet geïsoleerd ligt.

Voorwaarde voor een goede lokale staat van instandhouding is dat voldoende geschikte verblijfplaatsen in combinatie met geschikt foerageergebied en voldoende schuilplekken aanwezig zijn. Deze voorwaarden zijn in de basis aanwezig rondom Zevenaar en in het plangebied. In de omgeving van het planvoornemen is voldoende leefgebied aanwezig zoals kleinschalig cultuurlandschap. Daarbij wordt in de nieuwe situatie nieuw groen geplant en blijven de moestuinen en vee aanwezig.

Als gevolg van de werkzaamheden worden huismusverblijfplaatsen vernietigd. Dit heeft, vanwege de ruimschootse compensatie in de directe omgeving, geen negatieve invloed op de lokale staat van instandhouding. Hierdoor leiden de ingrepen niet tot negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismus lokaal en regionaal.

Hiermee wordt voldaan aan de criteria uit artikel 1 sub i van de Europese Richtlijn van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG; hierna: de Vogelrichtlijn), voor zover thans van belang, waarin is bepaald dat de staat van instandhouding van een soort als gunstig wordt beschouwd wanneer:

- de betrokken soort blijft nog steeds een levensvatbare component in de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

5.3.2 Trend/toekomstperspectief

Gezien de weer toenemende aantallen broedparen van huismussen in Nederland en het groter wordende bewustzijn van mensen om bij te dragen aan een gezonde natuur wordt verwacht dat de landelijke aantalsontwikkelingen blijven stijgen. Dit heeft te maken met het terugbrengen van groen in het straat beeld als zowel op private terreinen. Daarbij is er steeds meer aandacht voor realiseren van nestgelegenheid voor huismussen door middel van bijvoorbeeld nestkasten in nieuwbouw.

5.3.3 Conclusie gunstige staat van instandhouding

Het planvoornemen heeft betrekking op een zeer klein deel van de nationale en lokale populaties huismussen. De kleine populatie in het plangebied is een subpopulatie in een breder netwerk. Er treedt in beperkte mate verstoring op doordat de huidige bebouwing kan blijven bestaan totdat de nieuwe bebouwing met permanente voorzieningen zijn gerealiseerd. Hierdoor hoeven de huismussen maar éénmalig te verplaatsen. Daarbij zijn de nieuwe kasten op zeer korte afstand van de nieuwe kasten wat kolonisatie vergroot. Door het aanbieden van meer verblijfplaatsen is de verwachting dat de populatie in de toekomst kan uitbreiden. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huismuis worden door de maatregelen niet verwacht.

5.4 Cumulatieve effecten en/of indirecte gevolgen

Gevoeligheid voor grootschalige ingrepen

Huismussen bestaan vaak uit verschillende subpopulaties met grote en kleine kolonies. Een goed netwerk met uitwisseling tussen de verschillende groepen is belangrijk voor het blijven voortbestaan van een duurzame populatie op lokaal en regionaal niveau. Het vernietigen van grote aantallen verblijfplaatsen (door sloop of renovatie van gebouwen) kan er bijvoorbeeld toe leiden dat er voor huismussen onvoldoende verblijfplaatsen over blijven en subpopulaties verdwijnen.

Bouwprojecten

In de buurt van het plangebied bevinden zich andere projecten (zie afbeelding 6). De kaart geeft de locaties van de geplande projecten weer. Bekende projecten bij de gemeente zijn:

- Herontwikkeling Bizetstraat 1;
- Herontwikkeling Da Costastraat 2;
- Herontwikkeling Markt 8;
- Herontwikkeling Steenhuizen 6;
- Herontwikkeling Vestersbos 2 en 4; en
- Herontwikkeling Vincent van Goghstraat 4.

Afbeelding 6: Bouwprojecten in de omgeving van het plangebied, waarbij het plangebied is weergegeven met een rode belijning en de bouwprojecten aangegeven met een wit uitroepteken (Bron: [Projecten in de gemeente | Gemeente Zevenaar](#)).

Tevens lopen naast deze projecten nog een aantal herinrichtingen en overige projecten in de gemeente Zevenaar. In de omgeving zullen er in een later stadium mogelijk cumulatieve effecten zijn, omdat er het voornemen is om bebouwing te slopen/renoveren in de nabije omgeving van het plangebied. Het is niet bekend wanneer deze bebouwingen gesloopt gaan worden. Naast projecten in de gemeente moet ook gelet worden op particulieren projecten. Zoals de sloop van woningen en schuren.

6 BESCHRIJVING MAATREGELEN

In dit hoofdstuk staan de maatregelen beschreven die genomen dienen te worden om (negatieve) gevolgen voor de vastgestelde beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt het Kennisdocument van de huismus (Kennisdocument Huismus, versie 2.1, februari 2023) als leidraad gebruikt.

6.1 Permanente verblijfplaatsen

Door de sloop van de bebouwing zullen zes verblijven van de huismus verloren gaan. Deze moeten volgens de richtlijnen gecompenseerd worden. Doordat de huidige bebouwing gehandhaafd blijft totdat de nieuwe bebouwing is gerealiseerd is mitigatie van de huismussen niet noodzakelijk (conform afspraak met de vergunningverlener). De permanente verblijfplaatsen dienen voor minimaal eenzelfde aantal huismussen te vervullen als de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Omdat een vervangende verblijfplaats nooit dezelfde eigenschappen heeft als de oorspronkelijke verblijfplaats, moeten er voor elke aangetaste of verwijderde verblijfplaats minimaal twee alternatieven aangeboden worden. Conform het Kennisdocument huismus van BIJ12 geldt dat compensatie in een verhouding 1:2 plaats moet vinden en derhalve dienen 12 permanente huismuskasten ingebouwd te worden (zie tabel 3).

Tabel 3: Aantal permanente verblijfplaatsen voor huismussen.

Soort verblijfplaats	Verblijfplaatsen	Compensatiefactor	Permanente nieuwe verblijfplekken
Huisumusverblijfplaatsen	6	2	12

Het definitieve ontwerp van de bebouwing wordt nog uitgewerkt en is naar verwachting in het derde kwartaal van 2025 bekend. De permanente kasten worden geplaatst naar de richtlijnen en voorwaarden van het Kennisdocument. De definitieve inpassing en type inbouwkasten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag voor goedkeuring. De richtlijnen zijn hieronder beschreven:

Voor de plaatsing van de permanente kasten zijn de richtlijnen van het Kennisdocument gevolgd en voor de huismuskasten geldt hierbij dat:

- De permanente kasten in de nieuwbouw moeten minimaal 3 maanden aanwezig zijn voordat de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt mogen worden;
- Er moeten meerdere nestplekken bij elkaar worden aangeboden. De openingen van de verschillende kasten moeten hierbij minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen;
- De nieuwe verblijfplaatsen moeten zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats liggen. De maximale afstand tot de oorspronkelijke verblijfplaats is 200 meter;
- De inbouwkasten moeten op minimaal 3 meter hoog worden geplaatst;
- De broedruimte moet passend zijn voor de huismus. Dit betekent een nestruimte van 12,5 x 12,5 x 12,5 centimeter en een invliegopening met een diameter van 3,4 centimeter. Zodra de nestruimte onder een dakpan wordt aangebracht kan een hoogte van minimaal 8 centimeter als richtlijn worden aangehouden tussen de dakplaat en de onderzijde van de dakpan;
- De oriëntatie is gericht op huismussen. De nestkasten mogen niet te heet worden in de middag zon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden. Voorkeur heeft een noordoost oriëntatie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of dakoverstek;
- In de directe omgeving van de nieuwe nestplaatsen moet voldoende dekking aanwezig zijn. Het opgaande groen heeft hierbij een hoogte van 2 tot 3 meter. Tevens moet binnen 50 tot 100 meter voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn;
- De permanente kasten moeten gemaakt zijn van duurzaam materiaal en op een duurzame manier worden ingemetseld of aangebracht. Dit hangt af van verschillende factoren zoals het materiaal (hout, houtbeton of aardewerk) van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging en de gekozen plek voor de kast. Kast vol in de zon of wind gaan minder lang mee door verwerking dan kasten op een beschutte plek. Tevens

moet worden nagedacht over het onderhoud van het huis. Bij schilderwerk aan de gevel verdwijnen aangebrachte voorzieningen vaak;

- Voldoende veiligheid tegen predatoren. Dit geldt zowel voor de nestplaats, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten en of net uitvliegende juvenielen;
- De permanente kasten mogen niet gemaakt of behandeld zijn met chemische middelen;
- Beheer aan de kasten mag niet op kwetsbare momenten plaatsvinden. Zoals tijdens het broedseizoen of bij koude periode in de winter.

6.2 Leefgebied

Huismussen zijn voor het voortbestaan niet alleen afhankelijk van verblijfplaatsen maar ook van essentiële functies zoals schuilmogelijkheden, foerageergebied, slaapplekken, watervoorzieningen en zandige plekken. In en rondom het plangebied zijn enkele permanente voorzieningen aanwezig zoals een watervoorziening, schuilmogelijkheden en foerageerplekken bestaande uit rommelhoekjes, zie afbeelding 7. Deze voorzieningen liggen binnen 100 meter van de oorspronkelijke en nieuwe verblijfplaatsen. Naast deze voorzieningen zijn er nog andere versterkende factoren zoals de aanwezigheid van vee, bewoning van de gebouwen (denk aan eet restjes en broodkruimels) en overhoekjes door de aanwezigheid van bijvoorbeeld moestuinen. Allen die een positief effect hebben op de aanwezigheid van huismussen. Deze voorzieningen zullen kort verdwijnen door de ontwikkelingen in het plangebied. In de omgeving zijn vergelijkbare voorzieningen aanwezig zoals de paardenstal ten westen van het plangebied en het hoofdgebouw wat in gebruik blijft tijdens de realisatie van de nieuwbouw. Daarom worden geen permanente negatieve effecten verwacht op de functies van huismussen in het plangebied. Ook komen in de nieuwe situatie dezelfde functies weer terug al dan niet uitgebreider dan voorheen.

Afbeelding 7: Weergave van het plangebied met in geel gemarkeerd diverse voorzieningen voor huismussen. (Bron: ABO-Milieueconsult B.V.).

Compensatie

In het nieuwe gebouw dienen minimaal 12 permanente voorzieningen te worden opgenomen. Deze huismuskasten worden op een minimale hoogte aangebracht van 3 meter en een zonexpositie op het noorden of oosten. Het ontwerp van de ingebouwde kasten dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog. Zo blijft gewaarborgd dat de permanente kasten voldoen aan de voorwaarden voor de huismus. De permanente kasten zijn van zodanige kwaliteit dat deze gedurende 5 jaar niet onderhouden hoeven te worden. Hieronder zijn enkele voorbeelden weergegeven van nestkasten voor huismussen. Om de acceptatiekansen van de kasten te vergroten is het noodzakelijk om te variëren in het type kasten en zowel inbouwkasten als nestkasten voor de gevel aan te bieden.

Tabel 4: Voorbeelden van huismuskasten.

Nr.	Type	Eigenschappen	Huismuskast
1.	Inbouw nestkast huismus (nieuwbouw). IB MU 07 Huismus inbouw nestkast enkel (nieuwbouw) Vivara Pro	Gemaakt van duurzaam houtbeton zonder chemische toevoegingen. De nestkast kan aan de voorzijde worden geopend om zo de binnenkant schoon te maken.	
2.	Nestkast huismus. NK BI 01 Nestkast ovaal	Gemaakt van duurzaam houtbeton zonder chemische toevoegingen. Het zwart voorblad zorgt ervoor dat de kast minder opvalt aan de gevel. Ter gelijker tijd moet daarom gelt worden op oververhitting. Deze kast mag niet geplaatst worden op exposities in de zon. Ook deze kast kan geopend worden voor schoonmaak aan de binnenzijde.	
3.	Nestkast huismus. NK MU 08 Huismus gevelnestkast Vivara Pro	Gemaakt van duurzaam houtbeton zonder chemische toevoegingen. De nestkast kan aan de achterzijde worden geopend om zo de binnenkant schoon te maken. Deze kasten zijn ideaal voor plaatsing net onder de dakgoot of overstek	

Maatregelen

In de onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de uit te voeren maatregelen.

Tabel 5: Overzicht van maatregelen

Activiteit	Ecologische verplichtingen	Voorwaarden
Permanente kasten	- Bepaling locatie en soort huismuskasten vastlegging in ontwerp nieuwbouw, definitief naar verwachting eind 2025; - Ontwerp wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag voor goedkeuring,	Zie paragraaf 6.1.
Plaatsing kasten	Ecologisch logboek afvinken	- Ophangen/plaatsing kasten exact volgens aanwijzingen ecooloog - Fotobewijs van opgehangen kasten
Ontmoedigen oorspronkelijke verblijfplaatsen	- Werkinstructie voor uitvoerder - Ecologisch logboek afvinken - Wanneer de activiteiten plaatsvinden in het broedseizoen, moet uiterlijk twee weken voorafgaand aan het broedseizoen de nestplaatsen ongeschikt gemaakt worden en gehouden worden om te voorkomen dat deze bewoond zijn tijdens de uitvoering.	- Aanmelden ontmoediging - Ecologisch logboek op werkplaats
Sloop en nieuwbouw	Mag gestart worden nadat is geconstateerd dat de nesten zijn verlaten en er geen sprake is van een koude periode.	

Gewenning

De permanente kasten moeten minimaal 3 maanden hangen/geplaatst zijn voordat begonnen kan worden aan de ontmoediging van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. Na 3 maanden gewenning kunnen de oorspronkelijke verblijfplaatsen worden ontmoedigd buiten het broedseizoen en periodes van vorst. Als de activiteiten plaatsvinden tijdens het broedseizoen moet minimaal twee weken voor het broedseizoen de nestplaatsen ongemaakt gemaakt worden. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de sloopwerkzaamheden niet eerder zullen worden uitgevoerd dan nadat de benodigde omgevingsvergunning voor die activiteit(en) is verkregen.

Toelichting op:

- Beoordeling bevoegd gezag: dit is sinds de Omgevingswet 14 weken. Vanouds is deze periode vijf maanden en we houden, gezien de recente intreding van de Omgevingswet, zekerheidshalve rekening met vier tot vijf maanden.
- Nadat de Omgevingsvergunning flora & fauna activiteit onherroepelijk is geworden en de nieuwbouw is gerealiseerd, kan ontmoedigd worden: dit kan buiten de kwetsbare periodes van de huismus, afhankelijk van het weer. Na de ontmoediging wordt door een ecooloog gecontroleerd of de verblijfplaatsen verlaten zijn.
- Na de controleronde en bevestiging door de ecooloog kan gestart worden met sloop.

6.3 Overige maatregelen

Bij verdere (toekomstige) werkzaamheden binnen het plangebied is het van belang op de volgende zaken te letten, zie tabel 6.

Tabel 6: Overige maatregelen ten behoeve van de huismus.

Onderwerp	Maatregelen	Toelichting
Essentiële functies	- Behoud van voldoende dekkingsmogelijkheden door groene elementen; - Behoud van slaapgelegenheden (groenblijvende struiken of beplanting); - Behoud van plekken waar gefoerageerd kan worden. Dit kan door overhoekjes, stroken met onkruid en houden van vee; - Behoud van zandige plekken.	Huismussen zijn niet alleen afhankelijk van een geschikte verblijfplaats maar ook van essentiële functies in de omgeving. Behoud van deze functies is essentieel voor het voortbestaan van een duurzame populatie.

6.4 Werkwijze ontmoedigen

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden, dient het gebouw ongeschikt gemaakt te worden voor verblijvenplaatsen van de huismus. Dit wordt ook wel 'ontmoediging' genoemd. Hierbij worden aanpassingen aan de gebouwen binnen het onderzoeksgebied gedaan, waardoor de aanwezige huismussen geen gebruik meer maken van de nestlocaties.

Een voorbeeld is het weghalen van dakpannen op het gebouw. Door het verwijderen van dakpannen ontstaat tocht bij de nestlocaties. De nesten worden zo ongeschikt en huismussen zullen op zoek gaan naar nieuwe verblijfplaatsen. Ga ervan uit dat individuen de ontmoediging proberen te omzeilen en andere plekken in het gebouw in gebruik nemen. Het is daarom van belang de ontmoediging met regelmaat te controleren vanaf 15 februari.

- na ontmoediging en een controle ronde mag de sloop van het pand van start gaan;
- als tijdens de werkzaamheden toch huismussen worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet en moet een huismuskundige worden geraadpleegd over de manier waarop de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten.

6.5 Ecologisch werkprotocol

Bovenstaande maatregelen en eventueel extra opgelegde maatregelen in de omgevingsvergunning worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Dit document, ten behoeve van projectleiders en medewerkers, bevat alle ecologisch van belang zijnde zaken. Het document dient op de werkplaats aanwezig te zijn om er zorg voor te dragen dat de uitvoerders weten met welke ecologische zaken zij rekening moeten houden.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding

- De initiatiefnemer is voornemens de huidige bebouwing van de Thushoeve te slopen en een nieuwe zorglocatie te realiseren;
- Een ecologische quickscan en nader onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens de protocollen van het Kennisdocumenten voor de huismus;
- Na uitvoering van een ecologische quickscan en nader ecologisch onderzoek is gebleken dat in het gebouw zes verblijfplaatsen aanwezig zijn van huismussen.

Toetsing Omgevingswet

- In de Omgevingswet staat de bescherming van vogels beschreven in artikel 11.37 van het Bal;
- Negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden moeten zoveel mogelijk worden voorkomen en worden gecompenseerd.

Wettelijk belang

- Voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is onderzocht of er alternatieven mogelijk zijn, de plannen worden uitgevoerd in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid en er geen negatieve effecten zijn op de staat van instandhouding van huismussen;
- Er zijn geen alternatieven voor een andere locatie. De ligging net buiten Zevenaar biedt de noodzakelijke rust, fysieke en sociale veiligheid voor bewoners en personeel;
- Door de veroudering voldoet het pand bouwtechnisch niet meer aan de eisen. Om veiligheidsrisico's voor een kwetsbare groep uit te sluiten is een ingrijpende kwaliteitsslag nodig aan de bebouwingen in het plangebied;
- De nieuwbouw draagt bij aan het behalen van milieudoelstellingen, doordat nieuwbouw leidt tot minder CO₂ uitstoot vanwege het toepassen van duurzame toepassingen;
- Er zijn geen alternatieven voor de werkwijze;
- Cumulatieve effecten kunnen ontstaan wanneer toekomstige bouwprojecten allemaal tegelijkertijd gaan plaatsvinden. De bouwprojecten in de omgeving dienen gefaseerd plaats te vinden. Dit ligt bij de gemeente Zevenaar.

Beschrijving maatregelen

- Door het plaatsen van 12 permanente huismuskasten worden de zes verblijfplaatsen die verdwijnen voldoende gecompenseerd;
- In het mitigatieplan is beschreven waar en hoe de permanente verblijfkasten geplaatst moeten worden en welke type kasten voldoet;
- De permanente verblijfplaatsen en de plaatsing ervan, zijn conform de regels en richtlijnen uit het Kennisdocument huismus;
- Het definitieve mitigatieplan wordt voorgelegd aan het bevoegd gezag zodra deze gereed is;
- Er wordt gewerkt buiten de meest kwetsbare periodes voor huismussen;
- Natuurvrij maken (ontmoedigen van gebouwen) door het weghalen van dakpannen en controle door een ecooloog, gebeurt conform de richtlijnen;
- Bij toekomstige werkzaamheden moet ook rekening gehouden worden met essentiële functies van huismussen zoals: foerageermogelijkheden, slaapplekken, dekking/schuilmogelijkheden en zanderige plekken in de omgeving.

Ecologisch werkprotocol

- In een ecologisch werkprotocol wordt beschreven volgens welke richtlijnen gewerkt dient te worden. Het werkprotocol wordt beschikbaar gesteld aan aannemers en dient op de werkplek aanwezig te zijn. Onderdeel van het ecologisch werkprotocol is een logboek.

8. LITERATUUR EN BRONVERMELDING

- QuickScan Wet natuurbescherming Methen 8 te Zevenaar, ABO-Milieuconsult B.V., ANL23-7969, d.d. 30 juni 2023.
- Rapport nader onderzoek, Wet natuurbescherming Methen 8 te Zevenaar, ABO-Milieuconsult B.V., d.d. 29 augustus 2024.
- Kennisdocument Huismus BIJ12, februari 2023.
- SOVON.
- [Omgevingsvisie | Gemeente Zevenaar](#)
- [Projecten in de gemeente | Gemeente Zevenaar](#)

BIJLAGE 1: QUICKSCAN

MILIEUCONSULT
BODEM & ASBEST

**FLORA- EN FAUNAONDERZOEK
ZEVENAAR - METHEN 8**

Opdrachtgever : KuiperCompagnons
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 13042
3004 HA Rotterdam

Vestiging : ABO-Milieuconsult B.V.
Curieweg 19
2408 BZ Alphen aan den Rijn
tel. +31 (0)172 44 98 27

Projectnummer : ANL23-7969
Periode onderzoek : Juni 2023
Datum rapportage : 22 augustus 2023, 13 mei 2025

Veldmedewerkers: [REDACTED] (Ecoloog)

Projectadviseur: [REDACTED]

[REDACTED]

Team Manager

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK	4
2.1 Bureaustudie	4
2.2 Veldonderzoek	4
2.3 Effectenbeoordeling	4
3. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	5
3.1 Ligging plangebied	5
3.2 Algemene beschrijving van het plangebied	6
4. WETTELIJK KADER	11
4.1 Besluit Activiteiten Leefomgeving, onderdeel soorten	11
4.2 Omgevingsverordening Gelderland	12
5. RESULTATEN EN EFFECTENBEOORDELING	13
5.1 Vleermuizen	13
5.2 Grondgebonden zoogdieren	14
5.3 Vaatplanten	15
5.4 Vogels	16
5.5 Amfibieën en reptielen	19
5.6 Overige beschermde soorten	20
5.7 Bomen in het plangebied	20
6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL	21
6.1 De (specifieke) zorgplicht zoals weergegeven in artikel 11.27	21
6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 11.37	21
6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied	22
6.4 Checklist groen bouwen	22
LITERATUUR EN BRONVERMELDING	23

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van KuiperCompagnons is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op de locatie Methen 8 te Zevenaar. Aanleiding voor het uitvoeren van dit flora- en faunaonderzoek zijn de voorgenomen plannen tot sloop van de meeste opstallen en nieuwbouw in het plangebied. De plannen voorzien niet in de kap van bomen.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving, de Omgevingswet, zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Omgevingswet beschermde plant- en diersoorten.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Omgevingswet beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. Tot slot wordt in de bijlage een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.

Afbeelding 1: Afkadering plangebied.

2. OPZET EN UITVOERING VAN HET ONDERZOEK

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 30 juni 2023 in de middag bij zonnig weer en circa 23 graden Celsius.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voorzouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Omgevingswet. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Omgevingswet.

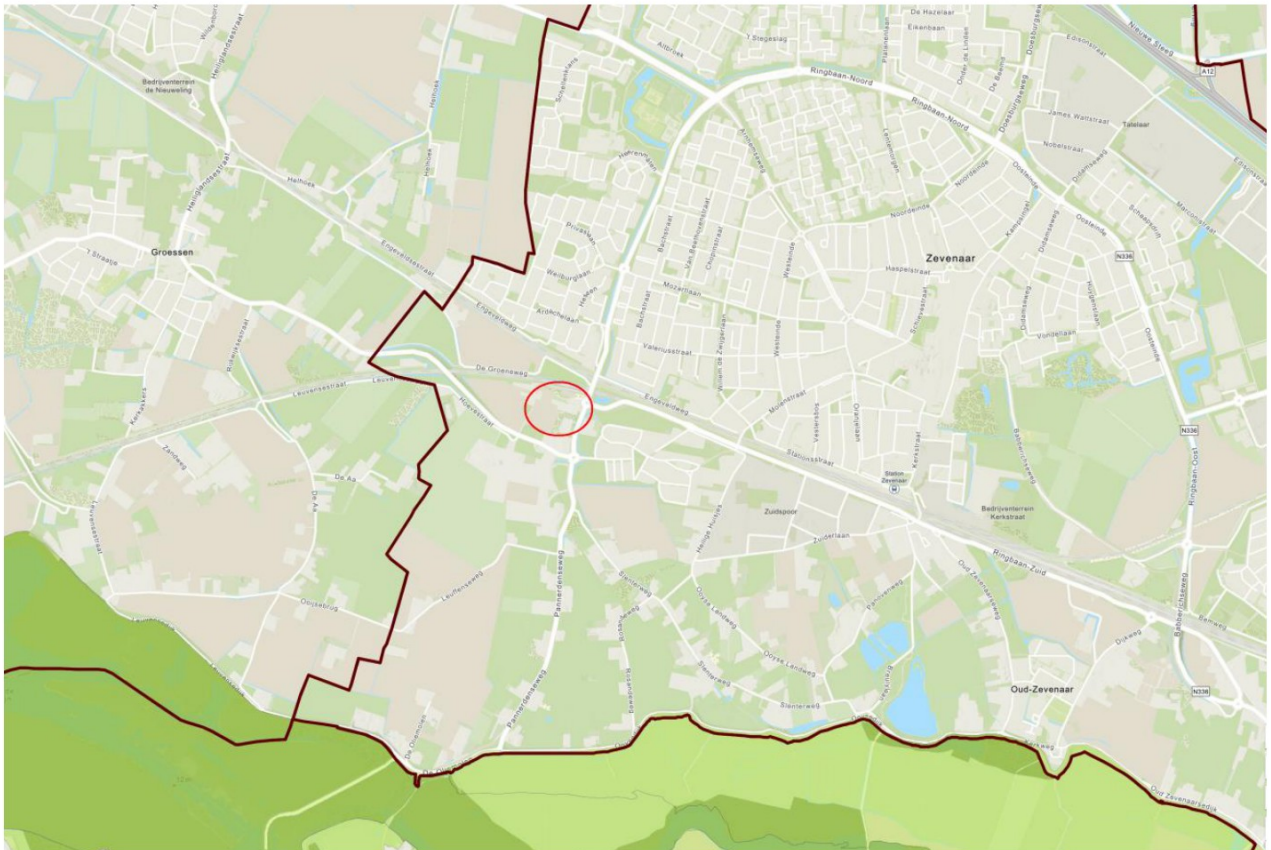
Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 11.37, 11.46 en 11.54 van het Besluit Activiteiten leefomgeving. Wel geldt de (specifieke) zorgplicht ex artikel 11.27.

3. BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied ligt net binnen de bebouwde kom van het dorp Ooy in de gemeente Zevenaar. Het is gelegen naast het spoor in het buitengebied.

Op de onderstaande kaart is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN; donkergroen). Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. Binnen een straal van 10 kilometer liggen de volgende Natura 2000-gebieden: Rijntakken 1,5km, Veluwe 9,6km en verschillende Natura2000-gebieden in Duitsland.

Afbeelding 2: Globale ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermde gebieden (NNN=groen) en omgeving. Bron: ArcGis kaart GNN.

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

In het plangebied staan meerdere gebouwen (afbeelding 3) behorende bij de zorginstelling.

Afbeelding 3: gebouwen in het plangebied.

De werkzaamheden zullen bestaan uit de sloop van het hoofdgebouw, stal (ten zuiden van de kas), gebouw 1 en gebouw 2. In het grasland in de zuidwesthoek komt nieuwbouw terug van het hoofdgebouw. Gebouw 2 wordt op nagenoeg dezelfde plaats herbouwd.

Afbeelding 4: voorgenomen nieuwe situatie in het plangebied.

Het hoofdgebouw bestaat uit baksteen met een pannendak. Het is maximaal twee verdiepingen hoog en wordt gebruikt om te wonen en als dagbesteding.

Afbeelding 5: foto-impressie hoofdgebouw

Naast het hoofdgebouw ligt, eveneens vrijstaand, gebouw 1. Dit gebouw heeft gepleisterde muren en een golfplaten dak. Het is in gebruik voor klein vee.

Abbeelding 6: buiten- en binnenkant gebouw 1

Gebouw 2 is een barak van houtskeletbouw met golfplaten dak. Aan het gebouw zitten stallen van plaatstaal. Het is in gebruik als kippenstal met buiten een losloopplaats.

Afbeelding 7: gebouw 2

De overige bebouwing bestaat uit kleine houten stallen en twee glazen kassen.

Afbeelding 8: het theehuis en de kas

Het terrein in het plangebied bestaat uit gecultiveerde grond (moestuï) en weide voor vee. In het gebied staan meerdere grote bomen en een strook sparren. Langs het plangebied staan eveneens bomen. Watergangen ontbreken in het plangebied.

Afbeelding 9: foto's van het terrein in het plangebied

4. WETTELIJK KADER

4.1 Besluit Activiteiten Leefomgeving, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 11.37 – 11.45).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 11.46 – 11.53).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in bijlage IX van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (art. 11.54 – 11.59).

Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 11.37

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn
 - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.
- 2 Het verbod geldt niet, als:
 - a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
 - b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
- 3 Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.

Verbodsbepalingen: Artikel 11.46

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de omgevingswet, om zonder omgevingsvergunning een voor flora en fauna verstorende activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
 - b. Het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
 - c. Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
 - d. Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
 - e. Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Uitbreiding verbodsbepalingen Artikel 11.54

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de omgevingswet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
 - b. Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
 - c. Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
2. Het verbod geldt niet als:
 - a. Het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
 - b. Het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.2 Omgevingsverordening Gelderland

Artikel 4.4 (aanwijzing vergunningsvrij geval: ruimtelijke inrichting).

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor het opzettelijk vangen of het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in bijlage Voorwaarden vergunningvrije flora- en fauna-activiteit ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud aangewezen soorten met de daarbij voorgeschreven middelen als:

- a. dit gebeurt voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud; en
- b. het vrijlaten van de gevangen soorten zo snel mogelijk gebeurt in de directe omgeving op een voor de betreffende soort geschikte plek.

Bijlage: Gebied: binnen de gehele provincie. Periode: gedurende het hele jaar. Aardmuis, Bosmuis, Bruine kikker, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Middelste groene kikker, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Woelrat.

Voor bovenstaande soorten geldt de zorgplicht. In Gelderland houdt dat in dat deze soorten mogen worden gevangen in een vangkooi of, voor de aquatische soorten, in een schepnet, om vervolgens nabij het plangebied op een veilige plaats in vergelijkend habitat te worden teruggezet.

5. RESULTATEN EN EFFECTENBEOORDELING

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

In het plangebied staan twee gebouwen van baksteen met dakpannen, waardoor gebouwbewonende soorten kunnen worden verwacht. Hieronder vallen volgens de verspreidingsgegevens de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis. Het plangebied moet worden onderzocht op open stootvoegen, kierende randen en daklijsten, of andere openingen die voor vleermuizen geschikt zijn.

In het plangebied en binnen de versturende invloedsfeer van de werkzaamheden staan meerdere bomen. Rosse vleermuis is een typische soort die in bomen verblijft. Ruige dwergvleermuis en watervleermuis zijn eveneens boombewonende soorten. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen holten gebruiken als paarverblijf. Rosse vleermuis gebruikt met name oude landgoederen in een bosrijke omgeving. Ruige dwergvleermuizen en watervleermuizen gebruiken als winterverblijfplaats ondergrondse objecten, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders. De bomen moeten worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven, zoals ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors.

Resultaten veldbezoek

Het hoofdgebouw beschikt over open stootvoegen op hoogte en zonder verlichting. De pannen op het dak liggen goed aangesloten. Het hoofdgebouw beschikt niet over andere openingen die geschikt kunnen zijn voor vleermuizen.

Afbeelding 10: op de oostzijgevel van het hoofdgebouw zijn open stootvoegen aanwezig die geschikt zijn voor gebouwbewonende soorten vleermuizen. De westzijgevel (rechts) zit vol met isolatie en is niet geschikt voor vleermuizen.

Afbeelding 11: gebouw 1 is gepleist en heeft een dak van aluminium platen.

Gebouw 1 heeft geen open stootvoegen en geen dakpannen, maar dakplaten. Het gebouw is niet geïsoleerd en heeft geen achterliggende ruimtes. Openingen voor vleermuizen zijn niet aanwezig.

Gebouw 2 is niet geïsoleerd van houtskeletbouw en met een golfplaten dak. Openingen voor vleermuizen zijn niet aanwezig.

Afbeelding 12: gebouw 2: de houtskeletbouw is niet geschikt voor vleermuizen.

In de bomen in het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen gevonden. Een doorlopend lijnvormig element is niet aanwezig. Het groen in het plangebied is te beperkt aanwezig om een essentiële functie als foerageergebied te hebben, bovendien blijft het meeste groen behouden. Verschillende landschappelijke structuren, een pré om te voorzien in foerageergebied voor meerdere verschillende soorten vleermuizen, ontbreken. De bomenrijen in het plangebied maken geen onderdeel uit van een doorlopend lijnvormig element.

Conclusie vleermuizen

De oostgevel van het hoofdgebouw in het plangebied is geschikt bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen. In de andere bebouwing is zijn geen voor vleermuizen geschikte openingen aanwezig. Een lijnelement is niet aanwezig. Als foerageergebied heeft het plangebied geen essentiële functie, omdat voldoende groen voor vleermuizen om te foerageren aanwezig is naast het plangebied en voldoende groen behouden blijft. Op basis van het bovenstaande is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Nader onderzoek naar de functie van het hoofdgebouw voor vleermuizen, moet aantonen of vleermuizen verblijven in het plangebied. Het gebouw van beperkte hoogte heeft onvoldoende buffer om dienst te doen als massawinterverblijf. Vanwege de aanwezigheid van laatvlieger zijn vijf bezoeken volgens het vigerend vleermuisprotocol afdoende. Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden van 26 augustus 2023 tot en met 27 juni 2024. In het plangebied zijn geen verblijven van vleermuizen aangetoond.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen bever, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, otter, steenmarter, waterspitsmuis en wezel voorkomen. Bever en otter zijn aan water of overgangen tussen water en land gebonden. Voor deze soorten ontbreekt geschikt biotoop.

Eekhoorn en boommarter hebben grote arealen bos nodig, wat niet aanwezig is in het plangebied. De das graaft burchten in goed vergraafbaar zand. De kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor kleinschalig cultuurlandschap.

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren,

sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig is en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden.

Steenmarter stelt weinig eisen aan zijn verblijfplaats. Voor alle bovenstaande soorten geldt dat rustgelegenheid en foerageergebied in de directe omgeving moeten aanwezig zijn.

Het plangebied is in gebruik en in cultuur gebracht en wordt dagelijks onderhouden door personeel en bewoners.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) beschermde zoogdieren waargenomen. Het plangebied bestaat geheel uit parkeerplaatsen, moestuin en verschillende weides voor vee. Een watergang is niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving daarvan. De gebouwen in het plangebied zijn nog in gebruik en daarmee aan verstoring onderhevig. Voor beschermde soorten is het biotoop in het plangebied ongeschikt bevonden. Algemene soorten zoogdieren kunnen wel voorkomen in het plangebied.

Afbeelding 13: het goed onderhouden en gecultiveerde terrein geeft geen aanleiding tot nader onderzoek.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren, of sporen hiervan, aangetroffen. Deze worden gezien het gecultiveerde biotoop dat aan verstoring door tuinwerkzaamheden onderhevig is, ook niet verwacht. Voor beschermde soorten is het plangebied geen essentieel leefgebied. De bomen aan de zijanten van het plangebied blijven behouden. Voor eventueel aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens komt Karthuizer anjer voor. Karthuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen.

Resultaten veldbezoek

Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconstateerd is dat het gecultiveerde en bemeste biotoop in het plangebied hiervoor niet geschikt is.

Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. De gebouwbewonende soorten huismus en gierzwaluw en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, zoals roofvogels en uilen, worden gemeld in Zevenaar.

Resultaten veldbezoek

Huismussen zijn waargenomen in het plangebied, ze broeden in het hoofdgebouw en maken gebruik van het plangebied om te foerageren en schuilen. Het gaat om minimaal 4 paar. Voor gierzwaluw is het plangebied niet geschikt, omdat de pannen goed aansluiten en ze geen plaats hebben tussen daklijst en gevel. Ze zijn ook niet bij het plangebied gehoord tijdens alle bezoeken aan het plangebied, waaronder meerdere in de geschikte tijd voor gierzwaluwen. Afbeeldingen 11, 12, 15 en 16 tonen aan dat (onder andere) het dakvlak en de zijgevels voor gierzwaluw ongeschikt zijn.

Er zijn meerdere (overblijvende) nesten van ekster (broedt in het plangebied) aanwezig. Roofvogels en/of uilen kunnen gebruik maken van de nesten in het plangebied. De bomen blijven behouden.

Ooievaar broedt op de ooievaarspaal en er zijn meerdere nesten van boerenzwaluw in het plangebied. Zwartkop, koolmees, tortelduif, houtduif, merel en andere soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is broeden ook in het plangebied.

Afbeelding 14: verschillende nesten in het plangebied

Afbeelding 15: de rode cirkel geeft de locatie van de ooievaarspaal aan. Deze blijft behouden. Onder de ooievaarspaal is een moestuin die druk door mensen wordt gebruikt.

Afbeelding 16: gebouw 2 heeft een golfplaten dak en geen openingen in de zijgevels.

Afbeelding 17: op het dakvlak van het hoofdgebouw zijn geen wijkende pannen aanwezig.

Conclusie vogels

Huismussen broeden in het plangebied. Nader onderzoek moet aantonen om hoeveel huismussen het gaat. Nesten van ooievaars zijn, net als die van huismus, het gehele jaar beschermd, omdat zij elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Indien de ooievaarspaal wordt verwijderd, is een ontheffing van de Omgevingswet nodig.

Nesten van boerenwaluwen zijn niet standaard het gehele jaar beschermd. Nader onderzoek kan nodig zijn, omdat de nesten wel jaarrond bescherming genieten als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval kunnen de boerenwaluwen gebruik maken van de stallen die blijven staan, waardoor de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Geadviseerd wordt om eventuele nieuwe stallen open te houden voor boerenwaluw.

Eveneens is nader onderzoek nodig naar roofvogels en uilen, indien bomen worden gekapt. Worden geen bomen gekapt dan kan volstaan worden met werken buiten het broedseizoen.

De Omgevingswet biedt bescherming aan alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De nestbescherming geldt voor alle in gebruik zijnde nesten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Ieder nest dat in gebruik is, is beschermd. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode, globaal wordt uitgegaan van half maart tot half juli.

Vanwege de aanwezigheid van huismus moet een ontheffing van de Omgevingswet worden aangevraagd.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

Rugstreeppad, kamsalamander, poelkikker en ringslang komen volgens verspreidingsgegevens voor.

Rugstreeppadden zijn warmteminnend en komen daarom vooral voor in gebieden waarvan de bodem vaak sterk opwarmt en waarin ze kunnen graven. De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is bouw materiaal om onder te schuilen een voorwaarde. Water dat snel opwarmt moet eveneens in de buurt zijn. Ze overwinteren op hogere zandgronden onder schuilmateriaal. Kamsalamander, poelkikker en ringslang zijn alle gebonden aan water, wat ontbreekt in het plangebied en de directe omgeving.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied bestaat grotendeels uit droog grasland zonder watergangen. De greppels in het plangebied liggen droog. In het droge plangebied en de ruime omgeving daarvan is voor beschermde soorten geen watergang aanwezig. Poeltjes of plaatsen waar water kan blijven staan zijn eveneens niet aanwezig in het plangebied en de ruime omgeving. Geschikt aquatisch habitat ontbreekt derhalve. Hoger gelegen gronden met schuilmateriaal zijn niet aanwezig in het volledig gecultiveerde plangebied en het grasland. In het plangebied zijn geen beschermde amfibieën en reptielen waargenomen. Koorgeluid van rugstreeppadden is niet gehoord tijdens alle bezoeken aan het plangebied.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van verspreidingsgegevens niet worden uitgesloten. Het biotoop is echter niet geschikt, omdat geschikt voortplantingswater ontbreekt, waardoor ze niet in het plangebied aanwezig zijn. Rugstreeppadden zijn ook niet gehoord tijdens de nachtelijke bezoeken aan het plangebied.

Rugstreeppad is in staat bouwterreinen snel te koloniseren, omdat ze van veraf vers vergraven zand kunnen ruiken. Volgens het kennisdocument rugstreeppad moet er aan alle drie de onderstaande voorwaarden worden voldaan voordat rugstreeppad een gebied koloniseert:

- dat het plangebied de geschikte combinatie van habitats bevat voor de rugstreeppad én
- dat de aanwezigheid van rugstreeppad in de afgelopen drie jaar is aangetoond in de directe omgeving (binnen circa één kilometer) van het plangebied én

- dat het plangebied voor de rugstreeppad zonder barrières bereikbaar is vanuit die directe omgeving.

Aan de eerste voorwaarde wordt niet voldaan, omdat aquatisch biotoop ontbreekt. Hierdoor is het uitgesloten dat rugstreeppad het gebied zal koloniseren.

Vanwege afwezigheid van beschermde soorten zijn nader onderzoek naar het voorkomen van en maatregelen met betrekking tot beschermde soorten niet noodzakelijk. Wel geldt de zorgplicht (zie §6.1).

5.6 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

Bosbeekjuffer, gevlekte witsnuitlibel, grote vos en kleine parelmoervlinder komen volgens verspreidingsgegevens voor.

Bosbeekjuffer is afhankelijk van beken in bossen welke ontbreken in het plangebied. Van gevlekte witsnuitlibel leven de larven tussen waterplanten in de verlandingszone in het habitat laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen.

Kleine parelmoervlinder heeft als waardplanten diverse soorten viooltjes, waaronder vooral duinviooltje, akkerviooltje en driekleurig viooltje en als habitat open pioniervegetaties en schrale droge warme graslanden met kale grond.

Grote vos leeft in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van poeltjes en soortspecifieke waardplanten voor ei-afzetting.

Conclusie overige beschermde soorten

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de verspreidingsgegevens zijn aanwezig in een ander biotoop dan het plangebied. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefomgeving. Met beschermde overige diersoorten hoeft op grond van biotoop geen rekening gehouden te worden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.7 Bomen in het plangebied

De plannen voorzien niet in de kap van bomen. Mocht dit toch gebeuren dan geldt het volgende:

De bomen in het plangebied vallen binnen de bebouwde kom. Het hoofdstuk Houtopstanden van de Omgevingswet is niet van toepassing. Of en onder welke voorwaarden een kapvergunning noodzakelijk is kan worden nagelezen op www.olo.nl.

6. SAMENVATTING, CONCLUSIE EN OVERZICHTSTABEL

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat zeker is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van de in de Omgevingswet beschermde huismus. Indien de ooievaarspaal wordt verwijderd is daarvoor ook een ontheffing nodig.

Mogelijk komen ook vleermuizen voor. Om aan te tonen of vleermuizen in het gebied verblijven zijn vijf bezoeken nodig volgens het vigerend vleermuisprotocol. Indien gestart wordt in september 2023 loopt het onderzoek door tot half juli 2024. Om aan te tonen hoeveel paar huismussen in het plangebied broeden zijn twee bezoeken tussen half maart en half mei voldoende.

Het bevoegd gezag heeft maximaal 20 weken de tijd voor het verlenen van een ontheffing.

De (specifieke) zorgplicht van de Omgevingswet is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De (specifieke) zorgplicht zoals weergegeven in artikel 11.27

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Zie wettekst.

Zodra een niet in de Omgevingswet beschermd in het wild levende dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten. Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 11.37

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
 - a. Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
 - b. Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
 - c. Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
 - d. Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Indien de werkzaamheden starten binnen het broedseizoen (globaal van half maart tot half augustus), mogen deze pas uitgevoerd worden indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Tot de mogelijkheden behoort aanvangen voor het broedseizoen en doorwerken met continue verstoring tijdens het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen.

6.3 Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied

Soort(groep)	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Reeds afgenomen	Nee	Tijdens het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetoond. Het plangebied heeft geen essentiële functie voor vleermuizen.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Ja	Reeds afgenomen	Ja	Ontheffing voor huismus (en ooievaar) * Hou rekening met het broedseizoen.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

Wij adviseren om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

6.4 Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

LITERATUUR EN BRONVERMELDING

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Kennisdocument Rugstreeppad, Bufo calamita, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Kennisdocument Huismus, Passer Domesticus, Versie 2.1, februari 2023, BIJ12

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Nationale Databank Flora en Fauna, Verspreidingsatlas. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/>

De Vlinderstichting: www.vlinderstichting.nl

Aerius calculator: www.aerius.nl

BIJLAGE 2: NADER ONDERZOEK

METHEN 8 TE ZEVENAAR

Team manager

Zonder toestemming van de opdrachtgever of ABO-Milieuconsult B.V. mag deze uitgave niet anders dan in zijn geheel worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Alle opdrachten worden uitgevoerd volgens onze Algemene Voorwaarden, zoals gedeponneerd bij de KvK Zuidwest-Nederland te Middelburg onder nr. 22065838. Op verzoek kunnen de Algemene Voorwaarden naar u worden toegestuurd.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OPZET VAN HET ONDERZOEK	4
2.1 Onderzoeksgebied	4
2.2 Onderzoeksmethodiek huismus	5
2.3 Onderzoeksmethodiek vleermuizen	5
3. RESULTATEN	6
3.1 Huismus	6
3.2 Vleermuizen	7
4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	9
4.1 Huismus	9
4.2 Vleermuizen	10

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van dit nader onderzoek zijn de voorgenomen plannen tot de realisatie van sloop van de woning/dagverblijf en nieuwbouw in het plangebied. De huidige bebouwing blijft behouden totdat de nieuwbouw in gebruik is.

Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten of gebieden in, of in de nabijheid van het plangebied. Naar aanleiding van de quickscan van ABO-Milieuconsult B.V., kenmerk ANL23-7969 van juli 2023, wordt in dit kader een nader onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Omgevingswet. Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- De ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- Er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 2 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 3 uiteengezet. In hoofdstuk 4 worden de effectbepalingen en conclusies weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Omgevingswet.

Afbeelding 1: Plangebied rood omlijnd.

2. OPZET VAN HET ONDERZOEK

2.1 Onderzoeksgebied

In het plangebied staan meerdere gebouwen behorende bij de zorginstelling. De oostgevel van het hoofdgebouw is de enige plaats waar vleermuizen zouden kunnen verblijven. Het is maximaal twee verdiepingen hoog en wordt gebruikt om te wonen en voor dagbesteding.

Afbeelding 2 en 3: Hoofdgebouw en open stootvoegen op de kopgevel.

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat het mogelijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Omgevingswet beschermde soorten vleermuizen. De enige mogelijke openingen zijn de open stootvoegen aan de oostgevel van het hoofdgebouw.

Het is zeker dat in het plangebied huismussen broeden. Deze kunnen, vanwege het ontbreken van geschikte nestgelegenheden in de andere gebouwen, alleen broeden in het hoofdgebouw. Hoeveel paar moet blijken uit nader onderzoek.

2.2 Onderzoeksmethodiek huismus

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (BIJ12 kennisdocumenten) en het Landelijk vastgestelde protocol voor verschillende diersoorten waaronder de huismus (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021). Voor het onderzoek naar huismussen moet van 1 april tot 15 mei minstens twee bezoeken worden afgerond onder gunstige omstandigheden en met tien dagen tussen de bezoeken. De twee onderstaande bezoeken zijn door één ecooloog afgelegd. Deze kon het compacte plangebied gemakkelijk overzien.

Tabel 1: Onderzoekmomenten, weersomstandigheden en eventuele bijzonderheden

Bezoek	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
1	22 april 2024	09:30 – 10:30	Windstil, vrij zonnig 8°C.
2	7 mei 2024	10:00 – 11:00	Windstil, zonnig 19°C.

2.3 Onderzoeksmethodiek vleermuizen

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (BIJ12 kennisdocumenten) en het Landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Dit vleermuisonderzoek vond plaats met behulp van een batdetector type Elekon batlogger M, waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen binnen een plangebied vastgesteld worden.

Voor verblijven vinden twee avondbezoeken en een ochtendbezoek plaats in de kraamtijd. De weersomstandigheden moeten tijdens alle bezoeken gunstig zijn. Alle bezoeken vallen in de onderzoeksperiode voor kraam- paar- en zomerverblijven. Massawinterverblijven worden, door de beperkte buffer, niet aanwezig geacht.

Omdat slechts de oostgevel van het hoofdgebouw geschikt is gebleken voor vleermuizen zijn ter plaatse telkens door één ecooloog vleermuizen waargenomen en is via het geluid van de batlogger M vastgesteld welke soorten dit zijn. Met deze batlogger worden alle vleermuisgeluiden opgenomen. Hieronder volgt een uiteenzetting van de resultaten na het uitlezen en interpreteren van de gegevens via software (BatExplorer).

Tabel 2: Overzicht uitgevoerde veldbezoeken

Bezoek	Datum	Tijd	Soortgroep	Weersomstandigheden
1	26-08-2023	20:35 – 01:00 (Zon onder 20:35)	Alle soorten: paarverblijf	Onbewolkt, wind 2 Bft 20°-18 °
2	17-09-2023	19:45 – 22:45 (Zon onder 19:45)	Alle soorten: paarverblijf	Onbewolkt, wind 0 Bft 20°
3	17-05-2024	21:25 – 23:55 (Zon onder 21:27)	Specifiek: Laatvlieger, maar alle soorten zijn meegenomen.	Half bewolkt, wind 0 Bft 18°
4	18-05-2024	02:38 – 05:38 (Zon op 05:38)	Alle soorten: kraamverblijf	Half bewolkt, wind 0 Bft 14°
5	27-06-2024	22:03 – 00:03 (zon onder 22:03)	Alle soorten: kraamverblijf	Half bewolkt, wind 2 Bft 20°

3. RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de veldbezoeken besproken per soortgroep. Binnen de soortgroepen zal ieder bezoek besproken worden om zo een compleet beeld te schetsen van de situatie in het plangebied.

3.1 Huismus

Het eerste bezoek vond plaats op 22 april 2024 van 09:30 tot 10:30. Het was 8 graden, windstil en vrij zonnig. Het bezoek vond plaats na enkele dagen van regen en harde wind. Toch waren er slechts enkele huismussen aanwezig, die zich alle schuilhielden in de beukenhaag naast het gebouw in het plangebied. Geen enkele keer is nestindicerend gedrag waargenomen. De medewerkers van de Thushoeve bevestigden echter dat de mussen weldegelijk nog in het pand aan het broeden zijn. Het tweede bezoek was op 7 mei 2024 van 10:00 tot 11:00. Het was 19 graden, windstil en zonnig. Op zes plaatsen zijn huismussen invliegend gezien. Waarvan vijf verblijven in het bijgebouw aan de achterzijde, afgebeeld in afbeelding 4 en 6 en één verblijf in het hoofdgebouw, zie afbeelding 5.

Afbeelding 3 en 4: In de beukenhaag waren enkele huismussen aan het schuilen en in rood aangegeven waar de nesten zich bevinden.

Afbeelding 5 en 6: Tijdens de quickscan en twee nader onderzoeken is naar voren gekomen dat 6 verblijven van huismussen aanwezig zijn.

3.2 Vleermuizen

Eerste bezoek

Dit bezoek was een middernachtbezoek naar paarverblijven van vleermuizen. De eerste waarneming was om 21:00 van een gewone dwergvleermuis aan de voorzijde van het gebouw. De vleermuis kwam vanaf de bomenrij aan de zuidkant van het plangebied. Deze vleermuis bleef regelmatig foerageren bij de bomen aan de voorzijde van het gebouw. Verreweg de meeste activiteit van meerdere vleermuizen tegelijk was bij de bomenrij ten zuiden. Deze bomenrij blijft behouden. Er zijn geen sociale geluiden van gewone en ruige dwergvleermuis waargenomen. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Tijdens het bezoek bleek dat drie van de vier kopgevels niet geschikt waren voor vleermuizen, omdat de spouw gevuld is met isolatiemateriaal. De enige gevel die nu nog geschikt is, is de gevel aan de Methenzijde.

Afbeelding 7 en 8: Van de drie blauwe gevels op de volgende afbeelding kon worden vastgesteld dat deze niet geschikt zijn voor vleermuizen, omdat invliegen niet mogelijk is.

Afbeelding 9: De enige gevel waarin mogelijk verblijven van vleermuizen kunnen zitten ligt aan de Methen (groene lijn). De rode lijn geeft aan waar door meerdere vleermuizen werd gevoerageerd.

Tweede bezoek

Tijdens dit bezoek foerageerde een gewone dwergvleermuis om 20:09 even kort in het plangebied aan de Methenzijde. Deze kwam vanaf de bomenrij in het zuiden en vertrok ook weer die kant op. Naast de gewone dwergvleermuis, die af en toe foerageerde, werd de ruige dwergvleermuis meerdere keren gehoord. Ook de laatvlieger en een enkele keer de rosse vleermuis (overvliegend om 21:47) werden waargenomen. De gewone dwergvleermuis liet af en toe sociale geluiden horen. Dit was ook bij de bomenrij en niet bij de open stootvoegen aan de voorzijde. De sociale geluiden waren tijdens de vlucht en hebben geen enkele binding met het gebouw. In vergelijking met het vorige bezoek waren er dit keer niet meerdere vleermuizen tegelijk aan het foerageren.

Voor de watervleermuis is binnen een straal van 1 kilometer geen water aanwezig om te foerageren. Omdat tijdens dit en het vorige bezoek geen enkele watervleermuis is waargenomen, is er geen reden om aan te nemen dat de watervleermuis een paarverblijf in het plangebied heeft. Deze soort is daarom niet volgens het vleermuisprotocol onderzocht tot 00:00 maar tot 22:45. Er zijn tijdens dit bezoek geen paarverblijven of andere verblijven van vleermuizen in het gebied aangetoond.

Derde bezoek

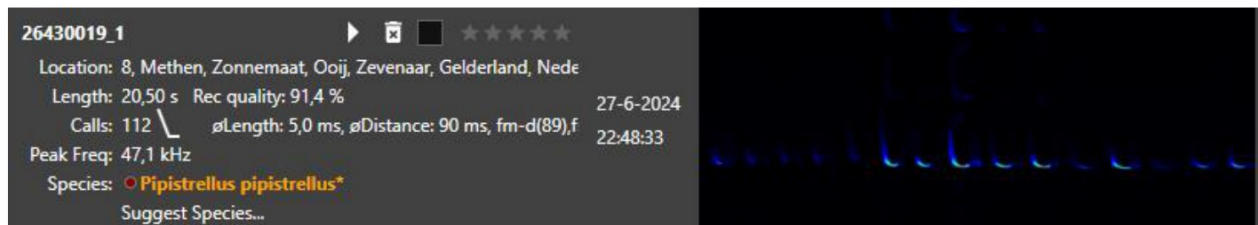
Dit bezoek op 17 mei 2024 was specifiek voor laatvliegers, maar alle soorten zijn meegenomen. De eerste gewone dwergvleermuis vloog om 21:48 vanuit de gemeentewerf naar het plangebied. Deze foerageerde daar kort om daarna voor 3 minuten weer te verdwijnen. Geregeld is deze gewone dwergvleermuis in het plangebied komen foerageren. Uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen.

Vierde bezoek

Dit was een ochtendbezoek op 18 mei 2024 voor alle soorten. Hetzelfde beeld als tijdens het avondbezoek; een gewone dwergvleermuis die af en toe foerageerde. Invliegende vleermuizen zijn niet waargenomen.

Vijfde bezoek

Het vijfde bezoek was een avondbezoek voor alle soorten op 27 juni 2024. Tijdens het vijfde bezoek werd hetzelfde waargenomen als tijdens de andere bezoeken. Waarbij twee gewone dwergvleermuizen herhaaldelijk langs de bomenrij naast het plangebied vlogen om te foerageren. Uitvliegende vleermuizen zijn niet waargenomen in het plangebied.

Afbeelding 10: Sonogram gewone dwergvleermuis.

4. EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit moet worden aangevraagd voor huismusverblijfplaatsen. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn tijdens dit nader onderzoek uitgesloten.

4.1 Huismus

In totaal zijn zes verblijven van huismussen vastgesteld. Doordat tijdelijke verblijfplaatsen niet dezelfde eigenschappen bieden als de originele verblijfplaatsen moeten meerdere kasten aangeboden worden zodat dit kan worden ondervangen. Per verblijfplaats dat wordt verwijderd dienen minimaal twee of meer verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Voor de 6 huismusverblijfplaatsen moeten minimaal 12 tijdelijke verblijven worden gerealiseerd aan gebouwen binnen 100 meter tot maximaal 200 meter van het plangebied. Deze moeten actief zijn vooren tijdens de nieuwbouw en minimaal 1 jaar na de oplevering van de nieuwbouw actief blijven. De tijdelijke verblijfplaatsen hebben een gewenningsperiode van 3 maanden voordat de gebouwen ongeschikt gemaakt mogen worden.

In de nieuwbouw dienen eveneens minimaal 12 verblijven te worden ingebouwd. Voor het verwijderen van de verblijfplaatsen is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit benodigd.

Wat eveneens mogelijk is, is om het oude gebouw te behouden totdat de nieuwbouw inclusief 12 voorzieningen voor huismussen is opgeleverd. In dat geval kan de provincie Gelderland worden benaderd met de vraag af te zien van een omgevingsvergunning (flora- en fauna-activiteit), omdat voor huismussen de situatie niet dusdanig zal veranderen. De huismus kan van nestruimte, zonder mitigeren naar kasten, direct naar nestruimte in de nieuwe bebouwing. Natuurinclusief bouwen en meer dan 12 voorzieningen voor huismussen opnemen kunnen mogelijk helpen de provincie te overtuigen.

Hieronder zijn de eisen van de tijdelijke verblijfplaatsen uit het kennisdocument weergegeven:

- Dat de verblijfplaatsen minimaal drie maanden voor het ongeschikt maken van de oorspronkelijke nestplaats en de start van de werkzaamheden aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen;
- Dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden. Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- Zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter maar is afhankelijk van gebied en situatie ter plekke) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen;
- Op minimaal 3 meter hoogte plaatsen;
- Dat er een passende broedruimte aangeboden wordt. Uit literatuur blijkt dat de huismus een gemiddelde binnenste nestruimte heeft met een diameter van 9,6 cm met daaromheen nestmateriaal van minimaal een centimeter. Een kunstmatige nestruimte is geschikt waarin een dergelijk nest past. Daarom geeft een kunstmatige nestruimte van minimaal 12,5 x 12,5 x 12,5 cm en een invliegopening met een diameter van 3,4 cm een huismus voldoende ruimte voor het maken van een nest. Aangezien een huismus zich gemakkelijk aanpast aan de aanwezige broedruimte, is het situatieafhankelijk of een nestruimte met een lagere hoogte ook als vervangende nestplaats kan functioneren. In het geval van een nestruimte onder een dakpan, kan een hoogte van minimaal 8 centimeter als richtlijn worden aangehouden tussen de dakplaat en de onderzijde van de dakpan;
- Dat de verblijfplaatsen op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot, dakoverstek of iets dergelijks. Temperatuurverloop in nestplaatsen van huismus wordt bepaald door de oriëntatie van deze nestplaatsen;
- In de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is (daarbij is van het opgaande groen een hoogte van 2 á 3 meter gewenst voor voldoende effectiviteit), en dat er altijd (zo mogelijk binnen 100 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplaatsen beschikbaar zijn;

- Dat de verblijfplaatsen van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden geïntegreerd, bevestigd of ingemetseld. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (herstel bij gebreken) geregeld is;
- Dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten of (net uitvliegende) juvenielen;
- Dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen;
- Dat het beheer duurzaam geregeld is. Het gaat om een duurzame maatregel voor de lange termijn. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.

4.2 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. De vleermuizen die werden waargenomen tijdens de onderzoeken maakten gebruik van de groene elementen naast het plangebied waaronder de bomenrij langs de weg en naast het plangebied aan de zuidkant. Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor vleermuizen is niet noodzakelijk. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is. De groene elementen naast het plangebied blijven behouden. Wel is het belangrijk om tijdens de werkzaamheden niet te werken met kunstlicht en/of dit niet te richten op de groene elementen langs het plangebied.

Tabel 3: Overzicht van de verblijfsfuncties in het plangebied voor vleermuizen

Soort	Zomer	Paar	Kraam	Winter
Gewone dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Ruige dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee
Watervleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee